

Fordítóipari együttműködési megállapodás

FORDÍTÁS

2026

MFTE–PROFORD–SZOFT

SZERZŐK (2013)

Balázs Márta – EDIMART Tolmács- és Fordítóiroda Kft.
Bán Miklós – espell fordítás és lokalizáció zrt.
Hajdú Csaba – M-Prospect Oktatási és Szolgáltató Kft.
Hajós Katalin – A Lex Expert Műszaki és Fordító Iroda Kft
Mendel Vera – InterContact® Budapest Kft.
Riesz Zoltán – Moravia IT Hungary Kft.
Snopek Márta – espell fordítás és lokalizáció zrt.
Urbán Miklós – Consell Translations CEE Kft.
Varga Katalin – Afford Kft.
Varga Zsolt – espell fordítás és lokalizáció zrt.
dr. Wagner Veronika – espell fordítás és lokalizáció zrt.

VÉLEMÉNYEZŐK (2013)

MFTE:

dr. Kovács András
Zameczné Lázár Tünde MBA

SZERKESZTŐK

MFTE:

Bugár-Buday Orsolya (2013, 2016)
dr. Horváth Ildikó (2013, 2016)
Pálfi Zsolt (2013, 2016)
Schaffler György (2013, 2016)
dr. Lakatos-Báldy Zsuzsanna (2020)
dr. Kovács András (2020)
Grosser Tamás (2020)
Genát Andrea (2020, 2023, 2026)
Palásthy György (2023)
Iványi Katalin (2026)

Proford:

Bán Miklós (2013, 2016, 2020, 2023, 2026)
Mendel Vera (2013, 2016)
Varga Katalin (2013, 2016, 2020, 2023, 2026)
Zilahy Nóra (2023, 2026)

SZOFT:

dr. Beták Patrícia (2020)
dr. Wagner Veronika (2020)
Zsinka Julianna (2020, 2026)
Papp Zoltán (2020)
Revák Katalin (2023)
Kormos-Mayer Bálint (2023)

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Köszönettel tartozunk a Finn Fordítóirodák Egyesületének és személyesen Erik Miller elnöknek, valamint azoknak a kollégáknak az MFTE, a Proford és a SZOFT részéről, akik értékes gondolataikkal, észrevételeikkel hozzájárultak a megállapodás megszületéséhez.

TARTALOM

SZERZŐK (2013).....	2
VÉLEMÉNYEZŐK (2013).....	2
SZERKESZTŐK.....	2
KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS.....	3
PREAMBULUM.....	5
1. NYELVI SZOLGÁLTATÁSOK ÉS TECHNOLÓGIA.....	6
1.1 Nyelvi szolgáltatások.....	6
1.1.1 Célnyelvi szöveg előállítása.....	6
1.1.2 Forrás- és célnyelvi szöveg feldolgozása.....	6
1.1.3 Célnyelvi szöveg feldolgozása.....	7
1.2 Nyelvtechnológia.....	7
1.3 Hiteles fordítás.....	7
2. EGYÜTTMŰKÖDÉSI FELTÉTELEK.....	8
2.1 Keretszerződés és egyedi megrendelések.....	8
2.2 Személyes teljesítés.....	9
2.3 Szakmai tapasztalat igazolása, referenciák.....	9
2.4 Próbafordítások.....	9
3. MINŐSÉG.....	9
3.1 A nyelvi szolgáltatás minősége.....	9
3.2 Szakmai minimum.....	10
3.3 Keretalapú teljesítés.....	10
3.4 A Fordítóiroda feladatköre.....	10
3.5 A Nyelvi szakember feladatköre.....	10
3.6 Reklamációkezelés.....	10
4. TECHNOLÓIAHASZNÁLAT.....	11
4.1 Fordítástámogató eszközök (CAT-eszközök).....	11
4.2 MT- és AI-alapú megoldások használata.....	12
4.2.1 Fordítóirodai használat.....	12
4.2.2 Az MT és az AI Nyelvi szakember általi használata.....	12
4.3 Technológiai feltételek.....	13
5. DÍJAZÁS.....	13
5.1 Kapacitás, napi vállalási mennyiségek.....	13
5.2 Elszámolás.....	14
5.3 Fizetési feltételek.....	15
5.4 Közbeszerzések, pályázatok.....	15
5.4.1 A Fordítóiroda részéről.....	16
5.4.2 A Nyelvi szakember részéről.....	16
6. JOGI ÉS MEGFELELŐSÉGI FELTÉTELEK.....	16
6.1 Személyes adatok védelme.....	16
6.2 Információbiztonság.....	17
6.3 Titoktartás.....	17
6.4 Konkurenciatilalom.....	18
6.5 Szerzői jog.....	18

PREAMBULUM

A Magyar Fordítók és Tolmácsok Egyesülete (MFTE), a Professzionális Fordításszolgáltatók Egyesülete (Proford) és a Szabadúszó Fordítók, Tolmácsok Egyesülete (SZOFT) által közösen kidolgozott dokumentum célja, hogy megfogalmazza a Fordítóirodák és alvállalkozók (Nyelvi szakemberek) közötti etikus üzleti együttműködésről szóló alapelveket.

Az MFTE, a Proford és a SZOFT felismerte az igényt egy olyan, kölcsönös megegyezésen alapuló szakmai és üzleti szabályozás kialakítására, amely elősegíti a fordítói szakma képviselői közötti hatékony, előremutató és professzionális együttműködést, valamint hivatkozási alapot teremt az együttműködés feltételeire, a minőségbeli, technikai és egyéb erőforrásokra, illetve a díjazásra vonatkozó előírások megvalósítására a gyakorlatban.

Hasonlóan átfogó, a piac keresleti és kínálati oldalának értékeit és érdekeit figyelembe vevő, a két oldal megegyezésén alapuló szabályozás Magyarországon korábban soha nem készült. Jelen Megállapodás célja, hogy világos és betartható szabályokat biztosítson minden résztvevő számára.

Nem véletlen tehát, hogy a konszenzus hiánya az alapvető szakmai kérdésekben számos esetben okozott feszültséget a piaci szereplők között. A jelen szabályozást a Fordítóirodák és alvállalkozók (szakképzettséggel, illetve szaktudással rendelkező Nyelvi szakemberek) közösen, egymást egyenrangú szakmai partnernek tekintve, egyetértésben dolgozták ki. Mindkét oldal elfogadja az itt lefektetett alapelveket, amelyek teljesítését a jövőben a felek kölcsönösen elvárhatják egymástól.

A dokumentum előírásait és ajánlásait elsősorban a fordítói szakma képviselőinek és a piac szereplőinek, vagyis a Fordítóirodáknak és a Nyelvi szakembereknek szánjuk, ugyanakkor figyelmébe ajánljuk a fordítást és tolmácsolást oktató képzőintézményeknek és a keresleti oldalt képviselő végfelhasználóknak is.

A jelen dokumentum csak az írott nyelvi szolgáltatásokat szabályozza. A tolmácsolási tevékenység külön megállapodás tárgyát képezi.

1. Nyelvi szolgáltatások és technológia

1.1 Nyelvi szolgáltatások

Nyelvi szolgáltatásoknál megkülönböztetjük a célnyelvi szöveg előállítására, a forrás- és célnyelvi szöveg feldolgozására, valamint a csak célnyelvi szöveg feldolgozására irányuló szolgáltatásokat.

1.1.1 Célnyelvi szöveg előállítása

Fordítás

Minden olyan szolgáltatás, amely célja egy írott forrásnyelvi szöveg jelentését, funkcióját és kommunikációs célját visszaadó, írott célnyelvi szöveg elkészítése.

Transzkreáció

Minden olyan szolgáltatás, amelynek célja egy forrásnyelvi szöveg kommunikációs céljának, stílusának, hangvételének és kívánt hatásának kreatív adaptációja vagy újraalkotása a célnyelven, a célközönség nyelvi, kulturális és piaci sajátosságainak figyelembevételével. A transzkreáció során a célnyelvi szöveg nem szükségszerűen követi a forrásnyelvi szöveg formai vagy nyelvi megoldásait, azonban megőrzi annak alapvető üzenetét, szándékát és kommunikációs funkcióját.

1.1.2 Forrás- és célnyelvi szöveg feldolgozása

Lektorálás

A forrásnyelvi szöveg alapján készített célnyelvi szöveg ellenőrzése és javítása. A teljes körű lektorálás magában foglalja a nyelvhelyesség, a stílus, a tartalmi egyezés, a formai megfelelés, valamint a fordításban alkalmazott szakkifejezések szakmai terminológia alapján történő ellenőrzését és javítását a forrás- és célnyelvi szöveg teljes körű egybevetésével. A részleges lektorálás a teljes körű lektorálási szempontok előre egyeztetett, szűkített körére terjed ki.

Gépi fordítás utószerkesztése (post-editing)

Gépi fordítással (MT) és/vagy mesterséges intelligenciával (AI) fordított írott szöveg ellenőrzése, javítása, adott esetben újrafordítása. A teljes („full”) és a részleges („light”) utószerkesztés keretét a Fordítóiroda jelöli ki vagy határozza meg.

Gépi minőség-ellenőrzés (QA)

A fordítás ellenőrzése számítógépes alkalmazás segítségével a szoftver által felismerhető hibák kiszűrésére.

Nyelvi minőségbiztosítás (LQA)

Az írott forrásnyelvi szöveg alapján készített, írott célnyelvi szöveg ellenőrzése és értékelése a teljes körű lektorálási szempontok szerint. A nyelvi minőségbiztosítás javítást nem foglal magában, és esetenként mintavétellel történik.

1.1.3 Célnyelvi szöveg feldolgozása

Célnyelvi ellenőrzés

Az írott célnyelvi szöveg nyelvi és/vagy szakmai ellenőrzése az írott forrás- és a célszöveg teljes körű egybevetése nélkül.

Korrektúra

Kiadványszerkesztés után az írott célnyelvi szöveg nyelvi és formai ellenőrzése a forrás- és a célszöveg teljes körű egybevetése nélkül.

Célkörnyezetben végzett ellenőrzés (in-context review)

A nem nyomtatott formátumban megjelenő, írott célnyelvi szöveg célkörnyezetben végzett nyelvi és formai ellenőrzése a forrás- és a célszöveg teljes körű egybevetése nélkül.

1.2 Nyelvtechnológia

Az alkalmazható fordítástechnológia olyan szoftveres komponenseket foglal magában, amelyek támogatják a fordítási folyamatok teljes életciklusát. Idetartoznak többek között a szoftveres fordítási környezetek (TMS és CAT-eszközök), amelyek lehetővé teszik fordítási memóriák és terminológiai adatbázisok használatát, referenciadokumentumok kezelését, valamint MT- és AI-alapú fordítási megoldások integrálását.

A fordítástechnológia támogathatja a különböző szereplők (pl. nyelvi szakemberek, technológusok, projektmenedzserek, megrendelők) együttműködését, akár valós idejű, online munkavégzés formájában. Emellett biztosíthatja a munkafolyamatok adminisztrálását, az automatizálást, a verziókövetést, valamint a minőség-ellenőrzést, beleértve az MT- vagy AI-alapú fordítás során keletkezett tartalmak utólagos ellenőrzését és javítását. A szoftveres fordítási környezetek integrálhatók más tartalomkezelő rendszerekbe.

1.3 Hiteles fordítás

Hiteles fordítást, fordítás hitelesítését, valamint idegennyelvű hiteles másolatot – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – csak az MKIFK Magyar Közlönykiadó és Igazságügyi Fordítóközpont Zrt. készíthet (24/1986. (VI. 26.) MT rendelet a szakfordításról és tolmácsolásról 5. §). Cégek kivonat hiteles fordítására, valamint a cégjegyzékbe bejegyzendő adatoknak és cégiratoknak az Európai Unió bármely – a cég választása szerinti – hivatalos nyelvére történő hiteles fordítására a szakfordító vagy szakfordító-lektor képesítéssel rendelkezők is jogosultak (24/1986. (VI. 26.) MT rendelet a szakfordításról és tolmácsolásról 6/A. §). Az egyes közokiratoknak az Európai Unión belüli bemutatására vonatkozó előírások egyszerűsítése révén a polgárok szabad mozgásának előmozdításáról és az 1024/2012/EU rendelet módosításáról szóló, 2016. július 6-i (EU) 2016/1191 európai parlamenti és tanácsi rendelet III. fejezete 6. cikkének (2) bekezdése értelmében valamennyi tagállamban el kell fogadni az olyan személyek által készített hiteles fordításokat, akik valamely tagállam joga értelmében jogosultak ilyen fordítások készítésére.

2. Együttműködési feltételek

2.1 Keretszerződés és egyedi megrendelések

A Fordítóiroda és a Nyelvi szakember közötti jogviszony alapvető feltételeit célszerű a jogviszony kezdetén vállalkozási típusú keretszerződésben rögzíteni és azt időszakonként felülvizsgálni.

A felek előzetesen megállapodnak az irányadó díjakról (nyelvpáronként és szolgáltatásonként), valamint az esetleges eltérések feltételeiről (pl. sürgősség, speciális szakterület, technikai vagy minőségi többletmunka). Meghatározható továbbá az elvárt napi kapacitás is.

Az egyes feladatok teljesítése minden esetben egyedi megrendelés alapján történik, amely a keretszerződésre épül, és tartalmazza a konkrét megbízás feltételeit. A megrendelés e-mailes visszaigazolásával vagy online platformon történő elfogadásával a feladat a megadott feltételekkel elfogadottnak minősül. A teljesítési feltételek későbbi módosítása közös megállapodást igényel, és hatással lehet a díjazásra és a határidőkre.

Ha bármely felsorolt elvárás teljesítése akadályba ütközik, vagy ellentmond a szakma általános szabályainak (pl. helyesírási megfontolások), a Nyelvi szakember felelőssége, hogy erre még a megrendelés visszaigazolása előtt írásban felhívja a Fordítóiroda figyelmét. Amennyiben a Fordítóiroda – akár a végfelhasználó (ügyfél) kérésére, akár saját döntése alapján – ragaszkodik a Nyelvi szakember által írásban megkérdőjelezett elvárás betartásához, az abból fakadó minőségi kifogásokért a Nyelvi szakembert semmilyen felelősség nem terheli. A munka elvállalása és a megrendelés visszaigazolása esetén azonban a munkát a visszaigazolt megrendelésben megfogalmazott elvárásoknak megfelelően, a megadott határidőre el kell végeznie.

A számlázás módja és ütemezése a felek megállapodása szerint történik, a vonatkozó jogszabályok figyelembevételével.

Az egyedi megrendelésnek tartalmaznia kell az alábbiakat:

- a megrendelés dátuma,
- határidő, részleadások határideje,
- a feladat alapadatai (nyelvirány, feladattípus, téma stb.),
- a díjazás és elszámolás módja,
- a teljesítés módja (online platformon vagy fájlküldés útján stb.),
- technikai és nyelvi instrukciók,
- forrásanyagok, segédanyagok elérhetősége.

A Fordítóirodának ajánlott tájékoztatni a Nyelvi szakembert a teljes projekt munkafázisairól és a Nyelvi szakember abban betöltött szerepéről.

2.2 Személyes teljesítés

A keretszerződés és az egyéni megrendelések ettől eltérő megállapodás hiányában a Nyelvi szakember személyes teljesítésére vonatkoznak. Az elvállalt munka továbbadása a Fordítóiroda tudta és beleegyezése nélkül, illetve MT vagy AI használata esetén annak ellenőrizetlen leszállítása – az eredmény minőségétől függetlenül – szerződésszegésnek minősül, és az ennek megfelelő jogkövetkezményeket vonja maga után.

2.3 Szakmai tapasztalat igazolása, referenciák

A Fordítóiroda jogosult minden olyan adatigénylésre a Nyelvi szakember szakmai tapasztalatára és projekt történetére vonatkozóan, amelyet szükségesnek tart az illető Nyelvi szakember kompetenciájának, tapasztalatának, szolgáltatási színvonalának felmérése és ellenőrzése céljából, és amely a titoktartást nem sérti. A kért adatokat (képesítést igazoló okirat, önéletrajz, referencialista stb.) kizárólag erre a célra használhatja fel, és nem használhatja olyan megbízások megszerzésére, amelyeknek teljesítésébe később a Nyelvi szakembert nem kívánja bevonni, illetve amelyekről a Nyelvi szakembernek nincsen tudomása. Amennyiben ügyfele részére kíván ilyen dokumentumot elküldeni, ehhez minden esetben külön engedélyt kell kérnie a Nyelvi szakembertől, a várható üzleti lehetőség ismertetésével.

A Fordítóiroda előzetes írásbeli engedélye nélkül a Nyelvi szakember sehol (pl. önéletrajz, saját webhely, portfólió, LinkedIn-profil, egyéb közösségi média felületek stb.) nem tüntetheti fel referenciaként a Fordítóiroda számára végzett munkát úgy, hogy abból nyilvánvalóvá váljon az adott Fordítóiroda ügyfelének és végügyfelének a kiléte. A Fordítóirodának végzett munka referenciaként való feltüntetéséhez is hozzájárulást kell kérni a Fordítóirodától; a hozzájárulás megadása csak alapos indokkal tagadható meg. Ha a Fordítóiroda referenciát ad, ehhez – kérésre – olyan személy elérhetőségét is megadhatja, akinél további információ kérhető az adott Nyelvi szakember munkájáról.

A Fordítóirodák törekednek arra, hogy a referenciakérés és -adás kultúrája a magyar piacon is bevett gyakorlattá váljon, és a tényszerű, konkrét információk átadásával ilyen módon is támogassák a minőségi munkát szolgáltatató Nyelvi szakembereket.

2.4 Próba fordítások

A Fordítóiroda kérhet próba fordítást, amely lehet díjmentes vagy fizetett, a Felek megállapodása szerint. Ha a próba fordítás díjmentes, a Fordítóiroda nem értékesítheti a kapott fordítást. A Fordítóiroda köteles visszajelzést készíteni a próba fordításról.

3. Minőség

3.1 A nyelvi szolgáltatás minősége

A Fordítóiroda és a Nyelvi szakember közös érdeke az olyan minőségi munka előállítása, amely mind az általános nyelvi és fordítástechnikai szempontoknak, mind a végfelhasználó (ügyfél)

előre egyeztetett egyedi elvárásainak megfelel. A nyelvi szolgáltatás minősége az adott feladat keretein belül értékelendő. Ha a Fordítóiroda nem határozott meg keretet (ld. 3.3 pont) a feladathoz, a szakmai minimumnak (ld. 3.2 pont) kell érvényesülnie. Ha a Fordítóiroda meghatározott keretet a feladathoz, annak kell érvényesülnie. Ellenkező esetben a nyelvi szolgáltatás minősége nem tekinthető megfelelőnek.

3.2 Szakmai minimum

A célnyelvi szövegnek meg kell őriznie a forrásnyelvi szöveg jelentését, funkcióját és kommunikációs célját. Ezenfelül nyelviileg helyesnek, valamint stílus és terminológia tekintetében érthetőnek és következetesnek kell lennie.

3.3 Keretalapú teljesítés

A nyelvi szolgáltatáshoz kapcsolódó feladathoz a Fordítóiroda előírhat stilisztikai, terminológiai és tartalmi elvárásokat. A Fordítóiroda igényelheti specifikus munkamódszerek és eszközök használatát, valamint kiegészítő feladatok elvégzését is. A megállapodott keretbe tartozó instrukciókat és segédanyagokat a Nyelvi szakembernek a teljesítés során figyelembe kell vennie.

3.4 A Fordítóiroda feladatköre

A Fordítóiroda felelős az elvárásai teljesítéséhez szükséges előfeltételek megteremtéséért. Csak azt kérheti számon a Nyelvi szakemberen, amiben előzetesen kifejezetten megállapodtak egymással.

A Fordítóiroda felelős továbbá azért, hogy az elvárások valóban teljesíthetők legyenek, a biztosított alap- és segédanyagok minőségével összhangban.

3.5 A Nyelvi szakember feladatköre

A Nyelvi szakembernek fel kell mérnie, hogy a nyelvi szolgáltatás keretében megrendelt feladat megvalósítható-e. Ha nem tartja megvalósíthatónak a feladatot a kért feltételek mellett, ezt időben jeleznie kell a Fordítóirodának.

A Nyelvi szakember felelős azért, hogy az instrukcióknak és elvárásoknak megfelelően teljesítse a feladatot.

3.6 Reklamációkezelés

A Fordítóiroda ügyfelétől érkező minőségi kifogást minden esetben először a Fordítóirodának kell megvizsgálnia. E vizsgálatnak ki kell terjednie a következők megállapítására:

- a kifogás típusa (nyelvtani, stiláris, tartalmi, formázási, az ügyfélspecifikus elvárások nem megfelelő teljesítése),
- a tényleges hibák száma,
- a tényleges hibák súlyossága (preferenciális, közepes, súlyos),
- a felelősség megoszlása a közreműködő Nyelvi szakemberek között,
- a végső ellenőrzést végző Nyelvi szakember feladatköre és felelőssége.

A Fordítóiroda a fentiek vizsgálatába bevonhatja a Nyelvi szakembert, első minőségbiztosítási szakembereit és/vagy független nyelvi szakértőt is. A Fordítóiroda eljuttatja a Nyelvi szakemberekhez az első vizsgálat során kiértékelt minőségi kifogás részleteit, és visszajelzést, véleményt kér a jelzett kifogásokkal kapcsolatban. A Nyelvi szakember szakmailag megalapozott véleményt formál a minőségi kifogásról, és ezt írásban eljuttatja a Fordítóirodához. A Fordítóiroda ennek alapján dönt a további lépésekről (szakmai indoklás küldése a megrendelőnek, javítás, árkedvezmény stb.).

A bizonyított hibák javítását a Nyelvi szakember köteles térítésmentesen elvégezni, amennyiben azok egyértelműen az ő felelősségi körébe tartoznak.

Amennyiben a közepes vagy súlyos minőségi kifogás bizonyíthatóan a Nyelvi szakember hibájából ered, és emiatt a Fordítóirodát anyagi kár éri, a Fordítóiroda a megbízás körülményeit is figyelembe véve a kár egy részét vagy egészét továbbháríthatja a Nyelvi szakember felé. Vitatott esetben ennek indokoltságát mindkét fél számára méltányos módon, független harmadik fél – azonos nyelvpárban és szakterületen dolgozó Nyelvi szakember – közreműködésével kell megállapítani.

Vitás esetekben a fordítási folyamatban érintett felek bármelyike kezdeményezheti, hogy a fordítói szakmai szervezetek eseti szakma-etikai bizottságot hozzanak létre abból a célból, hogy az esetről objektív szakmai véleményt formáljanak.

4. Technológiahasználat

A Fordítóiroda jogosult megválasztani azt a formátumot, amelyben a Nyelvi szakembernek átadja a forrásnyelvi anyagot, valamint azt a formátumot, amelyben a Nyelvi szakembertől visszavárja a célnyelvi szöveget. A Nyelvi szakembernek kell mérlegelnie, hogy a Fordítóiroda által meghatározott formátummal tud-e dolgozni, és hogy a rábízott feladatot le tudja-e szállítani a kért formátumban. Bármilyen, formátummal kapcsolatos probléma felmerülése esetén a Nyelvi szakembernek azonnal értesítenie kell a Fordítóirodát, hogy közös megoldást találjanak.

4.1 Fordítástámogató eszközök (CAT-eszközök)

A Fordítóiroda előírhatja:

- CAT-eszköz használatát a fordítás elkészítéséhez,
- a fordítás adott CAT-eszköznek megfelelő formátumban történő leadását,
- a CAT-eszközbe integrált fordítási memória/memóriák, terminológia és egyéb információ- és erőforrások használatát,
- minőségbiztosítási eszközök használatát.

A Nyelvi szakembernek értesítenie kell a Fordítóirodát, ha ezen követelmények valamelyikének nem tud eleget tenni.

A Nyelvi szakembernek biztosítani kell a visszaküldendő anyag formátumának megfelelőségét, a fordítási memóriával és a terminológiával való konzisztenciáját, valamint az egyéb információ- és erőforrásoknak való megfelelést.

Amennyiben a Fordítóiroda és a Nyelvi szakember közötti megállapodás súlyozott szószám/leütés alapú elszámolást ír elő, a megállapodásban rögzíteni szükséges, mely fél eszköze által mért adatokon alapuljon az elszámolás.

Ha a Nyelvi szakember a fordítás során technikai problémát észlel (pl. hibás szegmentálás, hibás karakterek, hiányos szöveg stb.), akkor erről értesítenie kell a Fordítóirodát a teendők egyeztetése céljából.

Ha a Fordítóiroda nem írja elő CAT-eszköz használatát a fordításhoz, a Nyelvi szakember ettől függetlenül használhat CAT-eszközt a fordítás elkészítéséhez, amennyiben a CAT-eszköz használata nem vet fel minőségi és adatvédelmi kockázatokat, ellenkező esetben a Nyelvi szakember köteles a Fordítóirodával egyeztetni.

4.2 MT- és AI-alapú megoldások használata

4.2.1 Fordítóirodai használat

A Fordítóiroda rendelkezhet olyan fordítástámogató vagy tartalomkezelő eszközzel, amelybe egy vagy több MT vagy AI-alapú szolgáltatás integráltan be van építve. Ez esetben a Fordítóiroda felelős azért, hogy a megoldás megfeleljen a vonatkozó titoktartási és adatvédelmi előírásoknak, illetve a végső megrendelő e téren elvárt követelményeinek.

A fenti esetben az MT- és AI-alapú fordítás két fő felhasználási módja (CAT-eszköz használatát feltételezve):

Előfordítás (pre-translation): a forrásnyelvi tartalom egészének vagy bizonyos részeinek előfordítása, amit utószerkesztés (post-editing) követ.

Támogató jellegű használat: Nem történik teljes előfordítás, viszont a CAT-eszköz találati listájában gépi fordítások is megjelennek, illetve részleges találatoknál gépi fordítási technikákat alkalmaz a találat kiegészítéséhez. Ilyenkor a Nyelvi szakember szabadon dönthet, hogy felhasználja-e az adott gépi fordítási eredményeket.

4.2.2 Az MT és az AI Nyelvi szakember általi használata

A Fordítóiroda által rendszeresített ilyen gépi fordítási megoldás hiányában a Nyelvi szakember számára egyéb lehetőségek is rendelkezésre állnak (amennyiben a Nyelvi szakember és a Fordítóiroda közötti szerződés ezt nem tiltja):

a CAT-eszközbe kliensoldalon (azaz a Nyelvi szakember oldalán működő fordítástámogató szoftverbe) integrált gépi fordítási szolgáltatás, pl. saját előfizetéssel;

online (webes) felületen elérhető, ingyenes vagy fizetős MT- vagy AI-alapú megoldások.

Amennyiben a Nyelvi szakember ilyen, nem a Fordítóiroda által biztosított eszközöket használ, a Nyelvi szakember felelőssége meggyőződni a felek közötti szerződésben szabályozott

titoktartási és adatvédelmi feltételeknek való megfeleléséről. Különös figyelmet kell fordítani arra, hogy egyes AI- és MT-szolgáltatók, szolgáltatások a fordítás során keletkezett tartalmat tárolják, feldolgozzák és hasznosítják szolgáltatásaik továbbfejlesztésére, amely sértheti a Nyelvi szakember és a Fordítóiroda közötti, vagy a Fordítóiroda és a Fordítóiroda ügyfele közötti megállapodást.

A Nyelvi szakember felelőssége továbbá a Fordítóirodával egyeztetett minőségű fordítás létrehozása, függetlenül az általa alkalmazott hatékonyságnövelő eszközök típusától.

4.3 Technológiai feltételek

A Fordítóiroda és a Nyelvi szakember közötti megállapodásnak ki kell térnie a fordítás elvégzéséhez szükséges számítógépes környezet biztosítására.

Amennyiben a Nyelvi szakembernek nem áll rendelkezésére az elvárt vagy megfelelő CAT-eszköz, akkor azt vagy az ahhoz való hozzáférést a Fordítóiroda biztosíthatja. Amennyiben a Nyelvi szakembernek nem állnak rendelkezésére a megfelelő eszközök, úgy erről a Fordítóirodát haladéktalanul tájékoztatja.

Amennyiben a Fordítóiroda a Nyelvi szakember számára ismeretlen eszköz használatát várja el, a Fordítóiroda megfelelő tréninganyagot biztosít, vagy oktatást szervez az adott eszköz használatának megismertetése céljából.

Amennyiben a Nyelvi szakember a munkája során hibát észlel a használt eszközök működésében vagy elérésében, erről azonnal tájékoztatja a Fordítóirodát. A Fordítóiroda ilyen esetben haladéktalanul elhárítja a felmerült problémát, ennek megtörténtéről – a munka folyamatosságának, folytathatóságának érdekében – a Nyelvi szakembert értesíti. Az ebből fakadó késedelem nem róható fel a Nyelvi szakembernek.

5. Díjazás

5.1 Kapacitás, napi vállalási mennyiségek

Szakmai tapasztalatok alapján egy 8 órás munkanapra vetítve a fordítást készítő Nyelvi szakembertől CAT-eszköz használata nélkül (pl. nem szerkeszthető PDF-ek esetén) 1500–2000, CAT-eszköz használata esetén 2000–3000, a lektorálást készítő Nyelvi szakembertől 4000–6000 súlyozott forrásnyelvi szó mennyiségű munka elvégzése várható el, az adott Nyelvi szakember szakterületéhez tartozó, átlagos nehézségű szöveg esetén. Természetesen vannak egyéni különbségek, de ezek figyelembevételével mellett is a fenti mennyiségekből kiindulva határozható meg a munka elvégzéséhez általánosságban szükséges idő.

Szakmai alapelvárás, hogy a Nyelvi szakember igyekezzen minél pontosabb tájékoztatást adni arról, hogy általánosságban, illetve egy konkrét munka esetén egyéb megbízásai figyelembevételével mellett milyen mennyiségű fordítási vagy lektorálási munkát tud felelősségteljesen elvállalni.

A Fordítóiroda nem követelhet a Nyelvi szakembertől olyan volumenű teljesítést, amely a megrendelés valamennyi körülményét tekintve irreális, és a Nyelvi szakember sem vállalhat el teljesíthetetlen mennyiségű munkát.

5.2 Elszámolás

A Nyelvi szakember és a Fordítóiroda az elszámolás alapját (forrásnyelv vagy célnyelv alapján, szó/súlyozott szó/leütés/karakter/óra/projekt stb.) még a munka elvállalása előtt egyértelműen rögzíti. Mivel a Fordítóiroda az ügyféllel való egyeztetés során jellemzően rögzített költségvetés alapján kalkulál, indokolt, hogy a Nyelvi szakember felé is ennek megfelelően határozza meg az elszámolási egységet.

A Nyelvi szakemberek külön megállapodás alapján vagy a keretszerződésben foglaltaknak megfelelően minimumdíjat számolhatnak fel a kiterjedelmű anyagok vonatkozásában; a Fordítóirodának erre vonatkozó általános kötelezettsége nincs.

Fordítástámogató eszköz alkalmazása esetén a Fordítóiroda jogosult az ügyfél felé érvényesített ún. súlyozott kedvezményeket a Nyelvi szakembernél is alkalmazni. Ez minden esetben az ármegállapodás része, és a Fordítóiroda a megrendelésben köteles részletesen rögzíteni az alkalmazott súlyozást. A fordítási memóriában található előzményekből vagy segédanyagokból rendelkezésre álló 100 vagy 101%-osan egyező találatok után akkor nem jár ellenszolgáltatás, ha a Nyelvi szakember az anyagot megfelelően előkészítve kapja meg, azaz az ellenőrzést/módosítást nem igénylő részek egyértelműen jelölve vannak (például a CAT-eszközben nem szerkeszthető szegmensek formájában), és a zárt szegmenseket nem kell ellenőrizni. A memóriából származó részeknél figyelembe kell venni a már kialakított terminológiát. Amennyiben a memóriából származó 100 vagy 101%-os találatok ellenőrzése is a feladat része, az ilyen részek súlyozása az adott munka jellegzetességei szerint, az igényelt beavatkozás arányában határozandó meg. A részleges találatok súlyozásánál is a nemzetközi fordítási piacon kialakult kereteket és – indokolt esetben – az adott feladat jellegzetességeit, szakmai nehézségi fokát kell figyelembe venni. Fontos megjegyezni, hogy a forrásnyelvi ismétlődés nem feltétlenül jelent célnyelvi ismétlődést. Lektorálás során a lektorálást készítő Nyelvi szakember a szöveg egészének figyelembevételével végzi a feladatát, és adott esetben szem előtt kell tartania azt is, hogy a fordítást készítő Nyelvi szakember előzőleg bármely (nem zárt) szegmensben végezhetett módosításokat. Ha a lektorálást készítő Nyelvi szakembernek a kijelölt munkamennyiségen felül emiatt többletmunkája adódik, kiegészítő kompenzáció javasolt.

A normál árat eseti megállapodás keretében lehet felfelé módosítani, például sürgősség (a fent ismertetett napi vállalási mennyiségek alapján), szerkesztési díj alkalmazása, háttéranyagok tanulmányozása vagy kiemelten nehéz szakszöveg esetén, illetve hétvégi, éjszakai munkavégzés miatt. Kedvezményes díjszabás alkalmazható pályakezdő Nyelvi szakemberek foglalkoztatása esetén. A Fordítóiroda ilyen esetben szakmai támogatást és rendszeres visszajelzést biztosít, valamint előre tájékoztatja a Nyelvi szakembert a kedvezményes díjszabás alkalmazásának feltételeiről és időtartamáról.

5.3 Fizetési feltételek

A Fordítóiroda feladata, hogy elküldje a Nyelvi szakembernek a projektért járó díjazást tartalmazó írásos megrendelést. A projektért járó díjazást érdemes a forrásnyelv alapján meghatározni, mivel így a Nyelvi szakember teljes díja a munka megkezdése előtt minden szereplő számára megismerhető és rögzíthető. Az elszámolás egységét és egységárát pontosan meg kell jelölni a megrendelésben (forrásnyelvi/célnyelvi szó, leütés, karakter, óra stb.).

A Nyelvi szakember díjának kifizetése minden esetben a megrendelés alapján kiállított számla ellenében történik. A Nyelvi szakember felel azért, hogy számláit jogszerűen állítsa ki és a Fordítóiroda által kért határidőig beküldje. Mind a Fordítóiroda, mind pedig a Nyelvi szakember köteles a céget vagy egyéni vállalkozását a hatályos könyvelési és adójogszabályoknak megfelelően működtetni.

A Fordítóiroda az általa kezelt számlák nagy mennyiségét figyelembe véve megállapodik a Nyelvi szakemberrel a számlázás gyakoriságáról és a számlák ellenőrzésének módjáról. A fizetési határidő a felek közötti szerződés lényeges eleme, ezért erről is előzetesen meg kell állapodni. A felek a jogszabályok által megengedett keretek között szabadon határozzák meg a fizetési határidőt, és a Fordítóiroda köteles a megállapodás szerinti határidőt pontosan betartani, függetlenül attól, hogy az ő ügyfelének pénzügyi teljesítése az adott határidőig megtörtént-e.

A megrendelésben rögzített teljes munkadíj a határidőre leszállított, a Fordítóiroda által elvárt minőségű munkákra fizethető ki. Késedelmes szállítás és/vagy bizonyított minőségi probléma esetén a Fordítóiroda jogosult a Nyelvi szakember díjának arányos csökkentésére. Késedelmes szállítás esetén a csökkentés mértékének meghatározásakor figyelembe kell venni a késedelemre vonatkozó előzetes értesítést vagy annak hiányát, az esetleges korábbi késedelmes leadásokat, illetve az okozott kár mértékét (belső átszervezési igény, fenntartott kapacitások kiesése, rövidebb lektorálási időszak, súlyosabb esetben határidő-módosítás kérése az ügyféltől és ennek esetleges anyagi, erkölcsi és presztízsbeli következményei). Minőségi probléma miatti díjcsökkentés esetén pontosan, példakkal alátámasztva kell indokolni a szakmai kifogásokat, lehetőséget adva a Nyelvi szakember számára a válaszdásra és az általa alkalmazott megoldások megvédésére. A díjcsökkentésről való döntésnél az ügyfél (minőségre vagy határidőre vonatkozó) esetleges kifogásait és az adott projekten túlmutató (pl. az adott ügyféllel kötött szerződést veszélyeztető) következményeket is mérlegelni kell, azonban azt is figyelembe kell venni, hogy a Nyelvi szakember csak az egyik tagja a fordításon dolgozó szakembergárdának, ezért felelőssége az eset összes körülményét figyelembe véve határozandó meg.

5.4 Közbeszerzések, pályázatok

A Fordítóiroda és a Nyelvi szakember kölcsönösen megállapodnak abban, hogy a tisztességes piaci magatartás elvét követve indulnak a közbeszerzési eljárásokon. A Fordítóiroda és a Nyelvi szakember továbbá a következők betartásáról állapodik meg.

5.4.1 A Fordítóiroda részéről

A Fordítóiroda vállalja, hogy a Nyelvi szakember önéletrajzát, diplomáját, képesítését, valamint az egyéb megkövetelt okiratokat csak a Nyelvi szakember eseti jóváhagyásával nyújtja be az adott pályázatra. A Fordítóiroda vállalja, hogy a pályázatokra valós referenciát ad be. A Fordítóiroda a kiíró felé jelzi, ha a kiírás ellentmondást tartalmaz, vagy többféleképpen is értelmezhető, illetve, ha szakmailag teljesíthetetlen követelményeket ír elő. Ez utóbbi alátámasztására fordításszakmai szervezet (MFTE, Proford és SZOFT) ajánlását is kérheti. A tisztességes piaci magatartás jegyében ajánlatos, hogy a Fordítóiroda és a Nyelvi szakember a pályázatban való részvételre történő felkéréskor megállapodjon a nyertes pályázat esetén a Nyelvi szakembernek fizetendő díjazásról. A Fordítóiroda vállalja, hogy a pályázatában szerepeltetett Nyelvi szakembert külön kérés nélkül a döntés kézhezvételétől számított két héten belül tájékoztatja az eljárás eredményéről. Kirívóan alacsony áron elnyert közbeszerzés esetén a Fordítóiroda betekintést kérhet a pályázatok nyilvános részeibe, feltárja és nyilvánosságra hozza a kirívóan alacsony ár körülményeit.

A szakmai szervezetek (MFTE, Proford és SZOFT) a szakma védelmében rendszeres szakmai javaslattétellel élnek a kiírók felé, segítik őket a pályázati kiírás elkészítésében.

Az ajánlattevő Fordítóiroda a Nyelvi szakembertől kizárólagosságot kérhet, egyúttal kötelezettséget vállal arra, hogy a pályázat elnyerése esetén a pályázatban közreműködőként feltüntetett Nyelvi szakembereket keresi meg elsőként a nekik megfelelő szakterületen és nyelvpárban érkező munkákkal.

5.4.2 A Nyelvi szakember részéről

A Nyelvi szakember valós információkat tartalmazó önéletrajzot, diplomát, képesítést, egyéb megkövetelt okiratokat és képesítésekről szóló igazolást ad át az ajánlattevő Fordítóirodának. A Nyelvi szakember vállalja, hogy a pályázat elnyerése esetén a nyertes ajánlattevő Fordítóiroda rendelkezésére áll a pályázáskor megállapodott díjazás szerint.

6. Jogi és megfelelőségi feltételek

6.1 Személyes adatok védelme

A fordítási folyamat minden szereplője köteles megfelelni a mindenkor hatályos hazai és európai uniós adatvédelmi jogszabályoknak, különös tekintettel az (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendeletre (általános adatvédelmi rendelet).

A feleknek a köztük létrejött adatvédelmi szerződés szerint biztosítaniuk kell a személyes adatok kezelésének olyan módját, hogy azok adott esetben visszakereshetők és törölhetők legyenek a saját tárhelyekről.

Ez különösen érinti a fordítási memória kezelését, az abban szereplő személyes adatokat, ideértve a metaadatokban tárolt információkat is.

Minden félnek arra kell szorítkoznia, hogy csak annyi és olyan személyes adatot kezeljen, amely a munka elvégzéséhez elengedhetetlenül szükséges.

6.2 Információbiztonság

A Nyelvi Szakember köteles a megbízás során kezelt adatok és információk védelme érdekében a kockázat mértékének megfelelő technikai intézkedéseket alkalmazni. Ezen intézkedések körébe tartozhatnak többek között a következők:

- naprakész és megfelelően karbantartott és frissített hardver- és szoftverkörnyezet használata,
- rendszeresen frissített vírusvédelmi megoldás alkalmazása,
- megfelelő jelszókezelési gyakorlatok alkalmazása.

A Nyelvi Szakember köteles továbbá a Fordítóiroda által meghatározott információbiztonsági és adatbiztonsági előírásokat betartani.

A Nyelvi Szakember jogosult ugyanezen szintű információbiztonsági és adatbiztonsági védelemre a Fordítóiroda részéről.

A Nyelvi szakember gondoskodik arról, hogy a fordításról megfelelő módon és legalább napi rendszerességgel biztonsági mentés készüljön, és az szükség esetén felhasználható legyen az elveszett munka pótlására.

6.3 Titoktartás

A titoktartás elvárható szintjének meghatározásakor figyelembe kell venni, hogy közvetített szolgáltatóként a Nyelvi szakember korlátozott információkkal rendelkezik a Fordítóirodának és a Fordítóiroda ügyfeleinek üzleti érdekeiről, kockázatáról. Ezért a Nyelvi szakembernek ezen a téren is az adott helyzetben általában elvárható gondosságot kell tanúsítania a szerződés teljesítése során, annak tudatában, hogy a fordítói tevékenység titokvédelmi szempontból többszörös kockázatot hordoz (a Fordítóiroda ügyfelének a fordítandó dokumentumokból kiderülő bizalmas információi, a Fordítóiroda és az ügyfele közötti üzleti kapcsolat ténye, a Fordítóiroda és ügyfele munkafolyamatai, erőforrásai stb.). A titoktartás körében a fordítási szolgáltatásokat megrendelő ügyfelek általános követelményei alapján indokolt elvárás lehet, hogy a Nyelvi szakember a teljesítést követően a megbízáshoz kapcsolódó minden anyagot töröljön a számítógépéről. Ezenkívül indokolt lehet a fordítandó tartalmak online eszközökbe való teljes vagy részleges bemásolásának tilalma is, tekintettel arra, hogy az online eszköz üzemeltetője az ilyen tartalmak felett tulajdonjogot szerezhet. A Nyelvi szakember magánjellegű, illetve online médiában közzétett megnyilvánulásai során is köteles ügyelni arra, hogy ne adjon ki olyan információkat, amelyek alapján beazonosítható a Fordítóiroda, annak ügyfele, illetve a megrendelés tárgya.

6.4 Konkurenciatilalom

A konkurenciatilalom körében a Fordítóiroda azon ügyfelekkel fennálló üzleti kapcsolatait illeti meg a védelem, amelyekkel a Nyelvi szakember korábban nem állt közvetlen nyelvi szolgáltatói munkakapcsolatban. A védelem érvényesíthetőségéhez szükséges, hogy a Nyelvi szakember számára ismert legyen a Fordítóiroda ügyfelének a kiléte. Minimális elvárásként előírható, hogy a Nyelvi szakember a Fordítóiroda tudta és beleegyezése nélkül ne vállaljon közvetlen megbízást ilyen ügyfélről, illetve, hogy semmilyen körülmények között ne keresse meg az adott ügyfelet azonos tevékenységre vonatkozó üzleti ajánlással. A Nyelvi szakember konkrét megbízás kapcsán is csak a Fordítóiroda közreműködésével kereshet közvetlen kapcsolatot a fordítás megrendelőjével.

A konkurenciatilalom időtartama megállapodás tárgyát képezi, általában az utolsó megrendeléstől számított kétéves időtartamra korlátozódik.

6.5 Szerzői jog

A Nyelvi szakember munkája (pl. irodalom, tudományos cikkek stb. fordítása) során esetleg keletkező szerzői jog a hatályos jogszabályokkal összhangban kezelendő. Külön figyelmet kell fordítani arra a tényre, hogy az így keletkező felhasználási és vagyoni jog a Fordítóirodára/az ügyfélre csak a megbízási díj kiegyenlítése esetén száll át.

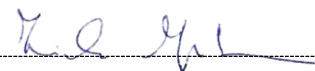
Budapest, 2026. június 16.

Balázs Márta
Professzionális
Fordításszolgáltatók
Egyesülete

Ottlik András
Magyar Fordítók és
Tolmácsok
Egyesülete

Zsinka Julianna
Szabadúszó Fordítók,
Tolmácsok Egyesülete

Az eredeti megállapodás aláírásának kelte: Budapest, 2013. szeptember 20.

A második változat aláírásának kelte: Budapest, 2016. április 18.

A harmadik változat aláírásának kelte: 2020. április 14.

A negyedik változat aláírásának kelte: 2023. március 29.

Az ötödik változat aláírásának kelte: 2026. június 16.